

Magyar Zoltán

Faragó József nagymohai folklórgyűjtése

Ha számba vesszük a magyar folklorisztika, és azon belül is a népköltészeti kutatások legfőbb eredményeit (és adósságait), az elsők között érdemes az egyéniségkutatásra reflektálni. Noha a máig is Ortutay Gyula nevéhez társított (Ortutay Gy. 1940), ám a nemzetközi folklorisztikában inkább Dégh Linda és Kovács Ágnes által ismertté tett egyéniségkutató iskola („budapesti iskola”) számos analógiával bír más nemzeti kultúrák esetében is,¹ e kutatási módszer/irányzat a magyar néprajztudományban a 20. század közepétől vált meghatározóvá. Az Új Magyar Népköltési Gyűjtemény első kötetének (*Fedics Mihály mesél*) 1940-es megjelenése óta a magyar folklórkutatás keretében közel félszáz olyan egyéniségmonográfia, illetve népköltészeti gyűjtemény jelent meg, amely egy-egy (megtalált, felfedezett) népi mesemondó repertoárját (vagy annak egy részét) tárta fel, adta közre többnyire tudományosan annotált, szöveghű formában.² Mindez akár egyfajta hungarikumnak is tekinthető, hiszen mennyiségi tekintetben egyedülálló a nemzetközi folklorisztikában, különösen annak tükrében, ha azt is megemlítjük, hogy számos további rangos mesemondói korpusz máig is kéziratban lappang, megjelenésre vár. Az egyéniségkutatás mint módszer rövid időn belül a folklórkutatás, illetve a népi kultúra más regisztereibe is elhatott és mintát adott, miáltal sorra láttak napvilágot a jeles népi muzsikusokról, táncosokról, nótafákról, tárgyalkotó népművészekről szóló kötetek és egyéb feldolgozások. A folklór ugyanis bármennyire is közösségi keretekben valósul meg, alkotó készségű, invenziós specialisták nélkül nem működné, illetve óhatatlanul elszűrkülne. A rangos 19. századi kezdetek és Ortutay tudománytörténeti jelentőségű kezdeményezése ellenére a magyar mesekutatás máig legproduktívabb

¹ Sőt a magyarban is, példa rá Kálmány Lajos egyházaskéri gyűjtése és a Borbély Mihálytól származó mesék (Kálmány L. 1976).

² A téma legújabb erdélyi áttekintése: Keszeg V. 2007.

időszaka a 20. század második fele volt, amikor a jelzett egyéniségmonográfiák zöme is publikálásra került, amikor a különféle népszerűsítő antológiák (Benedek E. 1894–1896: I–V, Illyés Gy. 1953) mellett (és helyett) megjelentek az első tudományos igényű összeállított és a magyar nyelvterület egészéről merítő népköltészeti korpuszok (Ortutay Gy. 1960), amikor posztumusz megjelent Berze Nagy János nagyhatású mesekatalógusa (Berze Nagy J. 1957: I–II.), valamint valamivel később a nemzetközi klasszifikációs gyakorlatot követő 12 kötetes *Magyar népmesekatalógus* (Kovács Á. – Benedek K. 1982–2001: 1–10).

A magyar epikus folklór feltárásának legfontosabb korszakát tehát a 20. század második fele, továbbá – immár ama bizonyos 24. óra jegyében – az ezredforduló körüli évek időszaka képezi, amikor még népballadák ezreit, mesék, mondák, tréfás népi elbeszélések tízezreit sikerült megörökíteniük az e nemes feladatra szegődött kutatóknak és gyűjtőknek. E sorba illeszkedik az erdélyi Faragó József szövegfolklorisztikai munkássága is, különös tekintettel a javarészt az 1950–1960-as években végzett Görgény-völgyi/Felső-Maros menti, mezősegi és moldvai mesegyűjtésekre (Faragó J. 1969c, Balla T. – Faragó J. 1970, Faragó J. 2004), nem utolsósorban pedig az előadás témáját alkotó dél-erdélyi – műfajilag átfogóbb jellegű – prózaepikai gyűjtéseire.

E királyföldi/Kóhalom vidéki gyűjtések megkezdéséről egy 1967 tavaszán Kovács Ágnesnek írt levelében tett említést Faragó: „No most röviden magamról. Kóhalom vidékét folytatom. Eddig háromszor voltam Nagymohában, egyszer-egyszer Datkon és Halmagyban. A napokban szándékszom indulni Olthévízre. Anyag rengeteg. Legutóbb is 126 magnofelvétellel jöttem vissza. Mivel a sok próza a fejünkre dől, hozzákezdünk a tipologizáláshoz.”³

Az 1966–1969 között végzett (a levélben felsorolt községeken kívül még az Olt-menti Alsórákossal kiegészülő) dél-erdélyi gyűjtések legjelentősebb és mennyiségileg is legnagyobb szegmensét a nagymohai folklór-gyűjtések képezik. E gyűjtőpont kiválasztását minden bizonnyal Faragó balladakutatói érdeklődése motiválta, ugyanis Nagymoha nem más, mint a hősepikei motívumokat is tartalmazó/megőrző (Demény I. 1980, 1997: 223–224) Kerekes Izsák balladájának (*Magyar Népköltési Gyűjtemény*,

³ MTA BTK NTI Kézirattár: Kovács Ágnes hagyatéka. 1438. 126v. Közli: Szakál A. 2015: 13.

III. 1882. 2. sz.) a helyszíne,⁴ sőt nagy valószínűséggel e népköltészeti alkotás keletkezése is e településhez köthető, hiszen a Kerekes család valaha valóban birtokos volt a községben, és történelmi emlékek, lokális monda-körök még 2009-ben is gyűjthető volt a nagymohaiak körében (Magyar Z. 2011: I. 344–345). Faragó 1966–1968 között hét alkalommal fordult meg és végzett folklórgyűjtéseket e településen, s hogy kimagasló eredményességgel, az leginkább annak tudható be, hogy itt talált rá az akkor már 78 éves Mátyás Dénes személyében arra az adatközlőjére, aki folklórgyűjtői pályafutása legnagyobb tudású (legnagyobb repertoárral rendelkező) mesemondójának bizonyult.

Nagymoha, amely a hajdani Felső-Fehér vármegye egyik száz és román lakta falvakkal övezett királyföldi enklávéját alkotta, még a 20. században is túlnyomórészt magyar többségű település volt,⁵ ám olyan nyelvsziget, amelynek magyar lakói elsősorban a közeli szórványmagyar Dombossal, valamint a távolabbi Kóborral tartottak fenn etnikai kapcsolatot. Mint az már Pesty Frigyes kéziratos helynévtárában is szerepel, a helybeli magyarság sorait a 19. századot megelőzően szervezett telepítések és a Székelyföldről történő spontán betelepülés is gyarapította (Csáki Á. 2012: 162). Ez utóbbi momentum azért bír külön jelentőséggel, mert a mesemondó Mátyás Dénes családja is ilyen telepes lehetett, amire a családnévén kívül a vallása is utal (katolikus volt a zömmel reformátusok által lakott községben).

Faragó nagymohai gyűjtéseinek értékét az is növeli, hogy ott jártáig e falu népköltészete teljesen ismeretlen volt a néprajztudomány számára.⁶ És sajnálatos mód hozzáfűzhetjük: az szinte máig is. Noha az 1960-as évek második felében Faragó összesen 539 prózaepikai alkotást (elsősorban mesét és mondát) jegyzett fel e településen, közülük alig tucatnyi látott nyomdafestéket, többségük a Vöő Gabriella által összeállított *Tréfás népi elbeszélések* című kötetben (Vöő G. 1981: 197, 200, 203–204, 209–210, 251–253, 262–263, 281–282, 308–309, 335–337, 357–358). E folklórszövegek java része Mátyás Dénes repertoárjából került elő, azon

⁴ Lásd még Vargyas Lajos balladakatalógusában: 34. Háznépe védelmében elesett hős (Vargyas L. 1976: I. 338–342).

⁵ 1864-ben az 1320 lakosból 1026 fő volt magyar a 300 román ajkú mellett. A településen a reformátusoké mellett ortodox és görög katolikus templom is volt (Csáki Á. 2012: 153).

⁶ A nyelvjárási bibliográfia szerint sem gyűjtöttek korábban a községben (Benkő L. – Lőrincze L. 1951).

375 népköltészeti szöveg által, melyeket a kolozsvári folklorista magnetonfonszalagra is rögzített.

A nagymohai Mátyás Dénes, akiről Faragó mindössze egy róla szóló újságcikkben (Faragó J. 1969a: 9) és egy német nyelvű tanulmányban (Faragó J. 1973), továbbá érintőlegesen két repertoárelemző tanulmányban tett említést (Faragó J. 1969b, 1970, 1971), valóban egyike a magyar folklórtörténet legjelentősebb mesemondó egyéniségeinek. Mint azt Faragó a jelzett írásokban is kihangsúlyozta, a nagymohai mesemondó magyar és nemzetközi összehasonlításban is kimagasló számú prózaepikai folklóralkotásnak volt az adatközlője. Ha pusztán a repertoár mennyiségi paramétereit nézzük, a tőle feljegyzett 375 mese, monda és (egyéb) tréfás történet darabszámra túlszárnyalja a szamoszegi Ámi Lajos 262 szövegből álló repertoárját is (Erdész S. 1968), erdélyi összehasonlításban pedig a magyarói Büszke Kocsis Miklósét éppúgy, mint a széki Győri Klárát, ugyanis Nagy Olga mezőségi adatközlőjének 450 történetéből több mint száz darab nem tradicionális folklór, hanem igaztörténet (Nagy O. 1969, 1976, 1977, 1983), a magyarói mesemondó mintegy 700 szövegből álló mesetudása pedig javarészt az újabb keletű mesemondói repertoárépítés eredménye, és a szájhagyományból organikus módon megismert folklóralkotások száma mindössze a fenti szám harmada-negyede (Raffai J. 2004: 87–88). Az ezredforduló körüli/utáni évek erdélyi folklórgyűjtéseinek a hozadékaként vált ismertté a szilágysámsoni Szilágyi Ferenc által elmondott történetek impozáns mennyisége (mintegy 550 szöveg), melyeknek azonban csak a töredéke mese vagy monda (Magyar Z. 2007), többségük a széki példához hasonlóan a helyi szájhagyományban organikus módon létező tréfás elbeszélés (anekdota, adoma, vice), valamint személyes vétetésű igaztörténet (Magyar Z. 2009a).

A nagymohai mesemondó folklórrepertoárjának kimagasló gazdagságát adatközlője változatos életútjával magyarázta már Faragó is: „A falusi hat osztály elvégzése után, tizenöt éves korától Nagymohában és a Környező szász falukban, majd Fogarason, végül Bukarestben szolgáskodott, gazdája pedig lett légyen földműves vagy községi bíró, adószedő vagy patikus, mészáros vagy vendéglős, a fiatal Dénes mindenik munkahelyén egyre több mesével gyarapodott. Nyolc hónapi katonaidejét az első világháború kezdetén Óbrassóban, a Hosszú utcai tüzéralkatnyában töltötte, a lovak mellett; ez a kaszárnya nemcsak a környező megyék katonáinak, hanem velük együtt nagy terület mesekincsének is igazi gyűjtőmedencé-

je, ugyanakkor a mesék mindenirányú áramlásának fontos csomópontja volt. Hazatérve és szülőfalujában végleg megállapodva, mesemondói egyénisége mindjobban kibontakozott, repertóriuma azonban többé lényegesen nem gyarapodott; válasza azt mutatják, hogy meséit elenyésző kivétellel gyermek- és ifjúkorában, majd a katonaságnál, tehát több mint fél évszázaddal ezelőtt tanulta” (Faragó J. 1969a: 9).

A Mátyás Dénesről szóló írásaiban a kolozsvári néprajzkutató azon megfigyelésének is hangot adott, hogy a nagymohai mesemondó szinte minden meséjének pontosan megjelöli a forrását: a hallomásának helyét, idejét és körülményeit, *lett legyen* az szülőfaluja (saját mostohaapja, a község cipésze, juhásza, a fonó öregasszonyok vagy az utcapadon üldögélő öregemberek), vagy a felsorolt távolabbi helyszínek (Faragó J. 1969a: 9, 1973: 218–219). Ebből adódik az is, hogy míg a repertoár a szóbeli eredet szempontjából egységes (a saját bevallása szerint mindet a szájhagyomány által ismerte meg), nagy változatosságot mutat az etnikai eredet, a különféle interetnikus kapcsolatok tekintetében. Bár számos, általa ismert mese is ilyen, főként a tőle feljegyzett mondák sokasága utal környékbeli szász vagy román hatásra/eredetre, a nagyszámú székelyföldi vonatkozású történetet pedig szintén az általa megismert székelyektől hallhatta és jegyezte meg.

Noha impozáns folklórrepertoárjának nagyságát és jellegét már nem befolyásolta, a megőrzésében és főként továbbadásában meghatározó momentum az is, hogy a gyűjtések idején Mátyás Dénes már világtalan volt: fiatal korától fokozatosan, 1962-től pedig teljesen elvesztette a látását.⁷ Mint Faragó írja: „Az öregségnek és a vakságnak kettős élettani törvénye, hogy a jelenből a múlt felé fordult, és a látás helyett gondolkodással kárpótolja magát. Miközben Kati reggeltől estig mezei munkára jár, ő kényszerű magányában százszor meg ezerszer újraálmodja életének minden kisebb-nagyobb mozzanatát. Memóriája rendkívüli módon megnőtt és megélesedett, s ha hallgatóra lel, parttalanul áradnak belőle hosszú életének emlékei, a személyesen átélt vagy másoktól hallott esetek, történetek és mesék. Képes reggeltől estig beszélni, sőt akkor boldog, ha ezt néhanapján megteheti” (Faragó J. 1969a: 9).

⁷ A folklorisztikai szakirodalom szerint ugyancsak vak volt az észti Peeter Käär (Faragó J. 1970: 941) és Kaarel Jürjenson (Voigt V. 1974: 67) is, akiktől hasonlóképpen több száz mesét jegyeztek fel.

A Faragó által Mátyás Dénestől gyűjtött 375 prózaepikai folklórszöveg⁸ műfaji, tematikai megoszlása sokszínű és viszonylag egyenletes képet mutat: Faragó összesítése szerint 50 állatmese (ATU 1–299), 45 „tulajdonképpeni mese”, azaz tündérmese (ATU 300–749) és novellamese (ATU 850–999), 30 legendamese (ATU 750–849), 120 tréfás mese (ATU 1001–1999), 60 monda (történeti és helyi monda) és 70 hiedelemtörténet (főként fabulat jellegű szöveg) alkotja (Faragó J. 1970: 943, 1971: 441, 1973: 218). Mint azt Faragó hozzáfűzi, adatközlője csekély számú igaztörténetei is – melyeket vélhetőleg a hiedelemtörténetek közé sorolt – javarészt szintén általánosan elterjedt témák, melyeket a mesemondó lokalizált és aktualizált (Faragó J. 1970: 943). Ez az impozáns népköltészeti korpusz egészül ki a további 164 narratívummal (főként mondával), melyeket a hét nagymohai folklórgyűjtői kiszállás alkalmával más helybéli lakosoktól jegyzett fel, többnyire variánsaként a Mátyás Dénestől hallottaknak, bár olyan szövegtípusok is szép számmal találhatók közöttük, melyekről a vak mesemondó nem tett említést. Hasonlóképpen, mint a közelmúltban publikált csinódi (Úz-völgye) monográfia esetében, ahol a helybéli mesemondó és polihisztor, Karácsony Gyula átlagon felüli folklórtudása – kiegészülve számos további helybéli lakos ez irányú ismereteivel – adta ki e havasi telep népköltészeti hagyományanyagának megközelítő teljességét (Magyar Z. 2009b).

E nagyszabású nagymohai folklórgyűjtés a Román Akadémia kolozsvári Folklór Archívumában található magnetofonszalagokon, valamint a gyűjtő egykori kéziratos lejegyzésében.⁹ A nevezett kutatóintézet magyar vonatkozású anyagai között ez az egyik leginkább precíz módon dokumentált gyűjtemény. Ezért is tűnik talányosnak, hogy a jeles kolozsvári folklorista miért nem rendezte sajtó alá és publikálta élete további három és fél évtizedében azt, különösen annak fényében, hogy a gyűjtemény terjedelme nem haladja meg egy 700–800 oldalas kötet terjedelmét (ellentétben például másik, máig szintén kéziratban maradt jelentős gyűjtésével, a magyarcécsi

⁸ Különböző írásában Faragó olykor a repertoár nagyságát illetően ettől eltérő számokat (357/365) is jelez (Faragó J. 1974: 64, 1979: 29), ami abból adódhat, hogy a mesemondó által elmondott igaztörténeteket, illetve élményelbeszéléseket nem sorolta a hagyományos folklóralkotások közé.

⁹ Leltárszámai: AFAR Mg. 1311.j–m., 1326a–1336o.; 1363a–b.; 1442.I.a.–1445.II.r.; 1450.I.1–1453.II.n.; 1482.I.g–1482.II.l.; 1534.I.a.–1535.I.a.; 1582.I.a.–1583.II.l.; 1584.I.a.–1585.II.i.; 1657.I.m–1661.II.e.; 1754.II.a–f.; 1760.II.b–n.

Joó Jánosné Márton Izabella által elmondott 52 mesével, melyeknek terjedelme mintegy 1 500 kéziratos lap (Faragó J. 1970: 944)). E kutatói mulasztás már csak azért is sajnálatos, mert mára egyre bizonyosabbnak tűnik az, hogy Faragó József folklórkutatói életművének éppenséggel e nagyszabású mesegyűjtések és mesemondói egyéniségmonográfiák (lásd még: Kurcsi Mínya, Baka András) váltak a leginkább időtálló, folklórtörténetileg is megkerülhetetlen részévé (Faragó J. 1969, 2004). Faragó közelmúltbeli halálával e kéziratban maradt gyűjtések kiadása immár az utókorra hárul, s reményeink szerint e folklorisztikai kuriózumokban bővelkedő, nagyszabású népköltészeti gyűjtemény, s általa az egyik legjelentősebb erdélyi népi mesemondó alakja is belátható időn belül a magyar kulturális örökség mindenki által megismerhető, integráns részévé válhat.

Szakirodalom

- BALLA Tamás – FARAGÓ József
1970 *Fehér Virág és Fehér Virágszál. Magyardécsei népmesék*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest
- BENEDEK Elek
1894–1896 *Magyar mese- és mondavilág* I–V. Budapest
- BENKŐ Lóránd – LŐRINCZE Lajos
1951 *Magyar nyelvjárási bibliográfia 1817–1949*. Budapest
- BERZE NAGY János
1957 *Magyar népmesetípusok* I–II. A bevezető tanulmányt írta és a tudományos szerkesztést végezte Banó István. Pécs
- CSÁKI Árpád (szerk.)
2012 *Pesty Frigyes helynévgyűjteménye 1864–1865. Székelyföld és térsége I. Kovászna megye*. Országos Széchényi Könyvtár–Székely Nemzeti Múzeum, Budapest–Sepsiszentgyörgy
- DEMÉNY István Pál
1980 *Kerekes Izsák balladája. Összehasonlító-tipológiai tanulmány*. Kriterion Könyvkiadó
- 1997 *A magyar szóbeli hősi epika*. Pallas-Akadémiai Könyvkiadó, Csíkszereda
- ERDÉSZ Sándor
1968 *Ámi Lajos meséi I–III*. Akadémiai Kiadó, Budapest

FARAGÓ József

1967 Kurcsi Mínya, havasi mesemondó. *Ethnographia* LXXVIII. 238–262.

1969a Ismerkedés Mátyás Dénes nagymohai mesemondóval. *Utunk* XXIV. (7) 9.

1969b A mesemondók repertoárjának kutatása. In: Voigt Vilmos (szerk.): *A szájhagyományozás törvényszerűségei. Nemzetközi szimpózium Budapesten.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 61–65.

1969c *Kurcsi Mínya, havasi mesemondó.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest

1970 Nagytudású mesemondók. *Igaz Szó* XVIII. (12) 939–944.

1971 Story-tellers with Rich Repertoires. *Acta Ethnographica* 20. 439–443.

1973 Dénes Mátyás, ein blinder Märchenerzähler. *Acta Ethnographica* 22. 217–222.

1979 A hamelni patkánybűvölő háromszéki meséje. *Művelődés* 32. (3) 27–29.

2003 *Baka András tréfás beszédei. Moldvai csángómagyar népmesék.* Gyűjtötte, szerkesztette, bevezető tanulmánnyal, jegyzetekkel és táj-
szójegyzékkel közléteszi Faragó József. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár

ILLYÉS Gyula

1953 *Hetvenhét magyar népmese.* Móra Könyvkiadó, Budapest

KÁLMÁNY Lajos

1976 *Pingált szobák. Borbély Mihály meséi. Kálmány Lajos gyűjtése.* (Hagyományaink, VI.) Sajtó alá rendezte, az utószót és a jegyzeteket írta Katona Imre. Fórum Könyvkiadó, Újvidék

KESZEG Vilmos

2007 A népmese előadásának módja és kontextusa. *Ethnographia* 118. 15–70.

KOVÁCS Ágnes – BENEDEK Katalin (szerk.)

1982–2001 *Magyar népmesekatalógus* 1–10. MTA Néprajzi Kutatócsoport–MTA Néprajzi Kutatóintézete, Budapest

MAGYAR Zoltán

2007 *A Szilágyság mondahagyománya.* (Magyar Népköltészet Tára, VII.) Balassi Kiadó, Budapest

2009a *Szilágysági dekameron. Szilágysámsoni tréfás népi elbeszélések.* Mentor Kiadó, Marosvásárhely

2009b *Csinódi népköltészet. Az Úz-völgyi csángók folklórhagyománya.* (Magyar Népköltészet Tára, IX.) Balassi Kiadó, Budapest

- 2011 *Erdélyi népmondák I–II.* Mentor Kiadó, Marosvásárhely
 MAGYAR NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY III.
- 1882 *Székelýföldi gyűjtés.* Gyűjtötték Kriza János, Orbán Balázs, Benedek Elek és Sebesi Jób. Budapest
- NAGY Olga
- 1969 *Lüderc sógor.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest
- 1976 *Széki népmesék.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest
- 1977 *Paraszt dekameron. Válogatás széki tréfákból és elbeszélésekből.* Magvető Kiadó, Budapest
- 1983 *Újabb parasztkamerón. A szerelemről és a házasságról.* Magvető Kiadó, Budapest
- ORTUTAY Gyula
- 1940 *Fedics Mihály mesél.* (Új Magyar Népköltési Gyűjtemény, I.) Budapest
- ORTUTAY Gyula (szerk.)
- 1960 *Magyar népmesék III.* Szerkesztette és a bevezetőt írta Ortutay Gyula; a meséket válogatta és jegyzetekkel ellátta Dégh Linda és Kovács Ágnes. Budapest
- RAFFAI Judit
- 2004 *A magyar mesemondás hagyományai.* Hagyományok Háza, Budapest
- SZAKÁL Anna
- 2015 „Rajta kívül nem teremhet fű a folklórtudomány cseppet sem kies mezején” – Kritikai észrevételek Faragó József filológusi életművéhez. In: Bakos Áron – Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 23.* Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 13–48.
- VARGYAS Lajos
- 1976 *A magyar népballada és Európa I–II.* Zeneműkiadó, Budapest
- VOIGT Vilmos
- 1974 A repertoárok összehasonlítása. In: Uő. (szerk.): *A szájhagyományozás törvényszerűségei. Nemzetközi szimpózium Budapesten.* Akadémiai Kiadó, Budapest
- VÖÖ Gabriella
- 1981 *Tréfás népi elbeszélések.* Kriterion Könyvkiadó, Bukarest

Képek

1. Nagymohai utcakép, 2009.

2. Sírkövek a nagymohai református templom cintermében, 2009.

3. A nagymohai római katolikus harangláb, 2009.

4. A nagymohai római katolikus temető, 2009.

Culegerile de folclor ale lui József Faragó din Grânari

Studiul prezintă cercetările de folclor ale lui József Faragó, efectuate în satul Grânari (jud. Braşov), rămase nepublicate. Folcloristul a efectuat aceste culegeri cu ocazia a şapte vizite între anii 1966–1969. În acest interval a reuşit să înregistreze aproape 500 texte de folclor, în mare parte de la povestitorul nevăzător Mátyás Dénes. El este povestitorul maghiar cu cel mai bogat repertoriu (375 texte), alcătuit din basme, legende, povestiri comice, printre care şi tipuri de texte rare, necunoscute, arhaice.

The Folklore Collections of József Faragó from Grânari

This study presents the folklore researches of József Faragó in the village of Grânari (Braşov County), with the results unpublished so far. The folklorist has carried out these researches during seven visits between 1966 and 1969. In this period he had managed to collect almost 500 texts of folklore, mostly from the blind story teller Mátyás Dénes. He is the most prolific Hungarian story teller, with a repertoire of 375 texts: folk tales, legends, comic stories, including rare, archaic, and formerly unknown types.